

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ז סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין ד.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ו'.

מוסר: חפץ חיים כלל ב' אות א' עד אות ג'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

האדמו"ר ביקש מראש העיר ב"ב חלק מזכויותיו בבניית המקוה בשיכון ה' | "קורה שאני מקבל טלפון: 'אני בתאילנד, אתה יכול לארגן לי שם מבחן?' | מרתק: כך נראתה שבת התאחדות של לומדי 'דף היומי בהלכה' בהרי הקרפטים | 1661

הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו'

"אני מקבל טלפון מנבחן ותיק שנאלץ להתגלגל לאיזושהי מדינה נידחת, והוא שואל אם אנחנו יכולים לארגן לו מבחן פרטי בקליבלנד, בבוסטון, בסין, בתאילנד..."

פרויקט מיוחד על הרגעים המיוחדים במשפחת 'דרשו'

והפעם עם: ר' ברוך בינדר, נציג 'דרשו אישי' ללומדים בתוכניות 'קנין תורה' ו'קנין ש"ס', המספר על חמשת הדברים שבעיניו מסמלים יותר מכל את מהותו של הארגון

מגיעות בין היתר גם אלי. הן מספרות בהתרגשות על השינוי האדיר ש'דרשו' חולל בתינה, ולמרות שאני אדם לא כ"כ רגשן מטבעי, זה מרגש אותי בכל פעם מחדש. אתה שומע על אברך שפשוט התהפך, בשולחן שבת הוא מדבר רק דברי תורה, כל ההתנהלות של הבית השתנתה, הילדים מתעניינים יותר בלימוד כי הם יודעים שזה הדבר הכי חשוב לאבא ולאמא. זה עוד אחד מהפלאות ש'דרשו' מחולל באופן יומיומי.

2. המשפחה של נבחני 'דרשו'

מעניין מאוד שיש איזושהי אווירה של אחווה בין נבחני 'דרשו'. אחד מנתיות והאחר מצפת, אבל שניהם נבחנים ב'דרשו' וגם אם הם נפגשו עכשיו בפעם הראשונה בחייהם, יש להם מכנה משותף רחב, הם שייכים לאותה המשפחה. זה מדהים לראות את זה בכל פעם מחדש.

3. היכולת המדהימה של אברכים מהשורה להיבחן על הש"ס

כולו

שוחחתי באחרונה עם אחד הנבחנים, הוא נבחן ב'דרשו' כבר

לצד עיסוקיו התורניים הרבים, ממלא הרה"ג ר' ברוך בינדר גם תפקיד ב'דרשו'. "בעבר עבדתי ב'דרשו' באופן משמעותי יותר", הוא מספר, "אבל היום אני עסוק בעניינים אחרים, ולמרות הכל אני מתעקש להישאר חלק מהארגון הענק הזה, כי אני רוצה שגם לי יהיה חלק בזיכוי הרבים שאין שני לו בעולם כולו".

לכבוד קוראי 'הפותר', הסכים הרב בינדר לספר מעט מחוויותיו ב'דרשו' לאורך השנים, ולהתמקד בחמשת הדברים ש'תפסו' אותו במיוחד:

1. נשות הנבחנים מתקשרות רק כדי להודות על המהפך ש'דרשו' חולל בתינה

כנציג 'דרשו' אישי, קרה פעמים רבות שעניתי לשיחות של נשות הנבחנים. בתחילה קצת הופתעתי מזה, העבודה שלי היא לדבר עם הנבחנים, ומי הוא זה ואיזה הוא ששולח את אשתו לברר מה היה הציון שלו במבחן או באיזה יום בדיוק יתקיים המבחן הבא?

אבל עד מהרה התברר לי שהן מתקשרות פשוט כדי להודות. הן רוצות להודות ל'דרשו', ואני משמש כנציג של הארגון אז הפניות

לומר זאת על עצמם, אבל מסתבר שזאת פריסה שאינה מספקת. לא פעם אני מקבל טלפון מנבחן ותיק שנאלץ להתגלגל לאיזושהי מדינה נידחת אם בגלל ענייני רפואה ל"ע, ואם מסיבות אחרות, והוא שואל אם אנחנו יכולים לארגן לו מבחן פרטי בקליבלנד, בבוסטון, בסין, בתאילנד... אנחנו מאוד משתדלים לבוא לקראתם, ובדרך כלל מוצאים פתרון אם מדובר באמת במבחן ותיק שמשקיע לאורך שנים בעשיית המבחנים תמימים כסדרם".

5. הנבחנים רוצים עוד תוכניות לימוד

אחד הדברים הכי מדהימים ויפים בעיני זאת הדרישה הבלתי פוסקת שמגיעה מצד נבחני 'דרשו', שרוצים שיפתחו תוכניות חדשות. אנשים רוצים שנעשה להם מבחנים על ירושלמי, על ש"ס עם מפרשים, רוצים מבחנים על הלכות בירה דעה ובחושן משפט, יש כל הזמן דרישה לעוד ועוד תוכניות. זה מוכיח עד כמה הצימאון לתורה גדול כל כך, ועד כמה אנשים מבינים ומרגישים שה'מחייב' של המבחנים החודשיים סייע להם להתקדם במקצועות התורה השונים, עד שהם רוצים להעתיק אותו למקצועות נוספים בתורה הקדושה.

למעלה משש שנים בתוכנית 'קנין ש"ס, ובמשך השנים נוצר ביננו קשר חזק, כמו שקרה לי עם הרבה מאוד נבחנים אחרים. האברך הזה סיפר לי כמשיח לפי תומו, שבישיבה הוא היה בחור בינוני. הוא מעולם לא חשב שיש לו סיכוי להגיע לידיעה רחבה בתורה. קצת מושגים בגמרא, כמה דפים פה וכמה דפים שם, זה המקסימום שהוא הצליח למצוא.

"פתאום אני תופס את עצמי", מספר האברך, "ואני שם לב שאני עוד מעט נבחן על הש"ס כולו בחדא מחתא... במבחן האחרון של קנין ש"ס כבר נבחנתי על כל הש"ס מתחילת מסכת ברכות ועד כמעט סוף מסכת חולין... התברר לי שאני בדרך להיות 'תלמיד חכם', דבר שלא האמנתי שאני מסוגל לו בכלל, ושארף אחד אחר לא חשב שאני מסוגל לו. אם לא התוכנית ב'דרשו', לא הייתי מגיע לזה לעולם".

4. מבחנים בסוף העולם

ל'דרשו' יש סניפים קבועים ב-25 מדינות, הפזורות על פני חמש יבשות. זה נתון מרשים מאוד ומעטים הם הארגונים שיכולים

על דא ועל הא

**"כשהזרנו לבית הנופש, יצאנו לחצר הגדולה
לבדוק אם ניתן לטלטל בה בשבת. בסייעתא
דשמיא, רוב ההלכות הקשורות לענין היו מתוך
'הדף היומי בהלכה' שנלמד בחודש האחרון..."**

"קרפפים בקרפטים" - כך נראתה 'שבת התאחדות' של קבוצת לומדי 'הדף היומי בהלכה' בהרי הקרפטים באוקראינה | מרתק

כנאמר בסימן שס"ב סקל"ח. אספנו את מטלטלינו ויצאנו בדרכנו לתחנה הראשונה - אניפולי.

"כאן יש לציין כי היינו צריכים להיות בתכנון זמן מדויק ומחושב, היות והיתה לפנינו דרך של כ-800 ק"מ עד ליעד בהרי הקרפטים, ובצירוף העובדה כי מרבית כבישי אוקראינה משוברים ומנותצים בעיקר בעונה זו של תום החורף, הרי שיש להצטייד במנה גדושה של אורך רוח ושעות נסיעה רבות.

"לאחר נסיעה בת כארבע שעות, תוך כדי חזרה משותפת על החומר החודשי לקראת המבחן במוצש"ק, וסיפורי עובדות מרבי זושא מאניפולי והמגיד, בדגש על דרך החיים של רבי זושא כי כל פרט בחיינו וכל מה שעובר עלינו הוא טוב, וכי אין כל רע חלילה מאיתו יתברך, הגענו לכפר 'אניפולי', שם מנו"כ של המגיד הקדוש ממעזריטש ושל הרה"ק רבי זושא מאניפולי. לאחר טבילה במקווה (המחוממת והמצוינת) המופעלת במקום ע"י הכנסת אורחים 'אהלי צדיקים' של הרה"ר ישראל מאיר גבאי הי"ו (ידועה בין החסידים הקפידא שלא לעלות לאוהל באניפולי טרם טבילה במקווה), נכנסנו לאוהל והתפללנו כאו"א לישועתו הפרטית ולישועת כל עם ישראל בכלל ובפרט, ולהצלחת המסע. "לאחר תפילת מנחה בביהכ"ס הצמוד וסעודה בבית הכנסת

לימוד הלכה משנה את כל יומו של יהודי, את זאת אנו יודעים היטב זה מכבר. אולם בשורות הבאות נגלה כי גם ימי נופש וגיבוש של לומדי הלכה, נראים אחרת לגמרי... וכך זה היה נראה כאשר קבוצת משתתפי שיעורי 'הדף היומי בהלכה' בבתי המדרש ברסלב ויערוסלב בברכפלד, יצאה לשבת התאחדות וגיבוש בהרי הקרפטים באוקראינה.

מכאן ניתן את רשות הדיבור (או הכתיבה) לאחד מהמשתתפים, שהעלה על הכתב את רשמיו ושיגר אותם אלינו. לצד התיאורים המשובבים, תוכלו להבחין כיצד לימודי ההלכה היומיים, ובפרט הלכות עירובין הנלמדות בתקופה זו, קיבלו ביטוי על כל צעד ושעל במהלך הנסיעה. זאת, לצד החזרה המשותפת לקראת המבחן החודשי, שנערך על ידם מיד לאחר ההבדלה במוצאי שבת.

"התחלקנו לשתי קבוצות: קבוצה אחת יצאה ביום חמישי בבוקר בטיסה לקייב, ומשם להרי הקרפטים דרך קברי צדיקים, והקבוצה השניה טסה לקראת ערב לקייב עם טיסת המשך פנימית לאיבנו פרנקובסק (סטניסלב) אשר בהרי הקרפטים.

"עם הנחיתה, התפללנו תפילת שחרית בטרמינל בקייב. קראנו בספר תורה אשר הבאנו עמנו לאחר יצירת מחיצת אנשים

לפה?"...

"כשחזרנו לבית הנופש, יצאנו לחצר הגדולה לבדוק אם ניתן לטלטל בה בש"ק, כאשר בסייעתא דשמיא רוב ההלכות הינן מתוך הדף היומי בהלכה שנלמד בחודש האחרון. בסיורנו נתקלנו במספר בעיות:

1. הגדר ההיקפית נראית דלילה בקטע אחד.

2. פרצה לכניסת רכבים בכניסה למתחם.

3. בקטע אחר ישנה פרצה גדולה נוספת.

4. האם הנחל הזורם בקצה המגרש נחשב למחיצה.

5. שטח זרוע בתוך החצר, האם יש בו יותר מבית סאתיים.

6. גויים נוספים הגרים בתוך היקף הגדר.

קיימנו דיון קבוצתי תוך כדי עיון במשנ"ב:

1. הגדר הדלילה התגלתה כגדר מעלייתא: תחילתה סמוך לקרקע וגובהה מעט יותר מעשרה טפחים, שזורת חוטי ברזל בשתי וערב, ואינה מתנודדת ברוח מצויה.

2. הפרצה לכניסת הרכבים (ללא צורת הפתח) גודלה כתשעה אמות ונחשבת כפתח ולא כפרצה.

3. פרצה נוספת כ-15 אמות. כאן ניתן היה לתקן את הפרצה בקלות ע"י גרירת מתקן חקלאי יציב והצבתו במרכז הפרצה, והוספת קרש נוסף באמצעיתו ליצירת "לבד", מכיוון שהמתקן היה ריבועי עם קרשים שוכבים (ערב) ברווח של יותר משלושה טפחים אחד לחבירו. לאחמ"כ העיר אחר הלומדים כי מעט לפני הפרצה יש שתי ערימות שחת ברוחב של יותר מד"ט וגובה של למעלה מ"ט (לכה"פ מדין תל המתלקט) וא"כ ניתן לטלטל עד ובמקביל לערימות השחת במלי להזדקק לתיקון הפרצה.

4. הנחל הזורם בקצה השטח עומקו היה מעל י' טפחים, אך השיפוע היה מדורג ונחלקו הדעות האם יש בשיפוע י"ט מתוך אורך של ד"א כדי להכשיר את מחיצות הנחל מדין תל המתלקט. מה שסיבך עוד יותר את ההכרעה היתה העובדה, כי היתה מדרגה על שפת הבריכה בגובה בינוני, אשר חלקנו סברו כי המדרגה ממעטת מגובה י"ט. אך למפרע התברר כי אין צורך בכל זה, מכיוון ששפת הנהר הנגדית היתה גבוהה (מהצד השני) ומאחריה קיר זקוף בגובה רב, מה שהיווה מחיצה מעלייתא.

5. שטח זרוע - בית סאתיים הינו מעט יותר מדונם. במדידה פשוטה ברור היה כי אין במקום הזרוע שטח של בית סאתיים.

6. גויים נוספים הגרים בחצר: הופס! כאן היו שלושה גוים גרים יחד בחצר: בעלת השטח המשכירה את הבית למלון היהודי, ועוד שני גוים אחרים. את אחד מהם לא היה ניתן להשיג, ובעצת מורה הוראה הוחלט שלא לטלטל לחצר בשבת.

מקוצר היריעה נדלג על תיאור מהלך השבת המרוממת, התפילות, והסעודות שהיו גדושות דברי תורה וניגונים סוחפים,

האורחים, יצאנו ושמנו פעמינו אל עבר העיירה אוסטררה, שם טמון רבינו שמואל אליעזר הלוי אידלס - המהרש"א. בדרך סיפר אחד הנוכחים את הסיפור הידוע על המהרש"א איך הכניע את כוחות הטומאה ושיקע בית תיפלה נוצרי באדמה על כל יושבי בעת ההלויה שלו בה' בכסליו ה'שצ"ב, ואת הסגולה מאת מוהר"ן מברסלב לספר מעשה זה כסגולה לרפואת חולים. לאחר נסיעה פחות משעה הגענו אל חלקת מחוקק ספון, ציון המהרש"א, וקראנו מתוך חיבורו הק' על הש"ס. אחד מחברי הקבוצה דמע והתרגש והודה במילים חמות כלפי ציונו הק' של המהרש"א ז"ל על חיבורו הנפלא אשר מאיר באור בהיר ושונה כמעט כל סוגיא בש"ס.

"לאחר מכן יצאנו לכיוון העיר לבוב - למברג, אליה הגענו לאחר נסיעה של כשלוש שעות. עקב השעה המאוחרת לא התאפשר לנו לפקוד את ציונם של רבינו בעל הט"ז זיע"א והחכם צבי ועוד רבים וגדולים, אי לכך שמנו פעמינו לבית הכנסת בלבוב, ולאחר העמדת שומר לתפילת ערבית כדין סעדנו ליבנו במטעמים ממטבחם של רב העיר הרב בולד והרבנית תחי'. לאחר מכן התפללנו ערבית ושמנו פעמינו אל עבר היעד - הרי הקרפטים. הרי הקרפטים הינם קבוצת הרים גדולה אשר גובלת בכמה מדינות במזרח אירופה. בחרנו לשבות בעיירת הנופש מיקוליציץ, בבית הנופש 'הבית היהודי' בהנהלת יוסי בונדו, בית נופש יהודי חדש וראשון בהרי הקרפטים.

"ככלל, הקרפטים האוקראינים מלאים בעיירות יהודיות אשר היו מלאות יהודים עד לפני כ-100 שנה, והיו בעלי נוכחות יהודית משמעותית עד השואה. עיירות כמו ויז'ניץ, קוסוב, קיטוב, ראחוב, חוסט, אונגוואר, נדבורנא, קאליש, קולומייה, שם נולד וגדל הבעש"ט והוריו הק'. כאשר כמעט כל עיירה ועיירה שאנו עוברים בדרך מוכרת לנו מחצר זו ומחסידות אחרת. כיום, למעט בודדים, אין יהודים כלל בהרי הקרפטים מאחר וכמעט כולם נרצחו ע"י הנאצים ימ"ש ועוזריהם האוקראינים וטמונים בקברי אחים רבים מספור הפזורים באזור. עיירות רבות אף שימשו כעיירות נופש לגדולי ישראל עד למהפכה הבולשביקית בתרע"ח.

"הגענו ל'בית היהודי' בשעת לילה מאוחרת, שם המתינו לנו כבר חברי הקבוצה השנייה אשר הגיעו, כאמור, בטיסה פנימית, ועלינו על יצוענו. השכמנו בבוקר וטבלנו בבריכה הצמודה (שאובין), כאשר חלק מחברי הקבוצה לא ויתרו וטבלו במים הקפואים של הנחל הזורם בחצר בית הנופש. התפללנו תפילת שחרית בהתרוממות הרוח בבית הכנסת הצמוד.

"כאן שמנו לב כי בית הכנסת הינו בחצר ויש לבדוק האם החצר סגורה מכל כיוון כדי שנוכל לטלטל בין החדרים לבית הכנסת.

"לאחר סעודת פת שחרית כיז המלך שמנו פעמינו אל עבר אתר הסקי 'בוקובל', שם עלינו וירדנו ברכבל תוך כדי שירה קבוצתית של זמירות שבת, ביצענו מספר גלגולי שלג (טוב, עם בגדים...), ואפילו פגשנו ישראלי שלא הבין איך החרדים הגיעו

"לאחר המבחן יצאנו לציון הבעש"ט הק' ותלמידיו במזיבוז', ולאחמ"כ לברסלב לציונו של רבי נתן מברסלב, ולאחמ"כ לאומן לציונו של רבי נחמן מברסלב זצ"ל, שם התפללנו שחרית, סעדנו ארוחת בוקר ולאחריה יצאנו לשדה התעופה בקייב - הביתה".
וקווי ה' יחליפו כח!

ובאווירה של אחדות מופלאה. נציין רק את החזרה הכללית על החומר החודשי שהתקיימה לאחר סעודת ליל שבת, ואת המבחן החודשי שנערך מיד לאחר הבדלה. ולאילו שבכל זאת סקרנים לדעת את המשך המסלול, אז הנה השורות האחרונות ברשימתו של ידידנו:

הסיפור היומי

**כאשר הגיעו לבית הכנסת הבא, הזדרזו המשולה
ה'אלים' ונכנס ראשון כהרגלו, ואז ניצל השני
את ההזדמנות והראה ל'דריווער' את האוצר
שבידו - צ'ק על סך 1800 דולר טבין ותקילין...**

"כל דאלים גבר" - אבל אף אחד לא יכול לקחת מהשני מה שנגזר בשבילו בשמים

לב ו'סודו' בידו... בבואם לביהכנ"ס הבא, וכבר נכנס ה'אלים' אליו, הראה מיודענו ל'דריווער' כי בידו צ'ק על סך אלף ושמונה מאות דולר!

הדריווער שהכיר את בעל הצ'ק תמה על סכום נכבד כזה, כי לא הכירו כאחד מעשירי העיר. בירר אצלו והעלה בידו כי הלה 'סגר' עסק נכבד וקיבל על עצמו לתת את 'מעשרותיו' לנצרך הראשון שייקלע לידי, וזה האיש פגע בו ראשונה.

שאלו הדריווער: והרי היה לפניו עוד 'גברא'? ולא ידע בן שיחו מה הוא רוצה מעימו, עד שנתברר שבאותה שעה שעבר הראשון היה זה האיש בבית הכסא ולא ראהו... נמצא ש'זריזותו' של הראשון סיעה לידי כך שהסכום הנכבד יגיע לידי השני בעתו ובזמנו. זה האיש האלים חשב שבידו לסדר לעצמו - 'אני ראשון ואיש לא יקח מאומה ממני', ולא הבין שהכל מהשמים, ולכל אחד יגיע את שלו ברגע הנכון, מבלי יכולת לבריה בעולם לקחת ממנו.

(באר הפרשה)

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעו נא רבותי למעשה שסיפר לי אחד מבני חברותנו בעי"ת 'בית שמש' יצ"ו. לפני כשנה, הלה עמד להשיא את בתו בשעטומ"צ, ומכיון שזכה לתואר 'ביתו ריקם' בהידור רב, נדד לאחינו שבגולה לזכות אותם ליטול חלק ונחלה במצוות 'הכנסת כלה'. אף לא פסח מיודענו על המנהג לקחת את עזרתו של ה'דריווער' (נהג) המוליך ומביא את המשולחים מהכא להתם ומהתם להכא.

והנה אל מיודענו נצטרף אחד שהיה גבר אלים, מאותם המצפצפים ואומרים בכל עת ועונה 'כולה שלי' באופן של 'כל דאלים'... הלה הכריז ופקד על מיודענו כי הוא נכנס ראשונה לכל ביהמ"ד וביהכנ"ס שיגיעו אליו, ורק אחר גמרו הוא מתיר לו לערוך ג"כ 'סיבוב' באותו ביהכנ"ס. אף שלא היו בדבריו אלו אלא 'חוצפה ועזות פנים', קיבל מיודענו את הדין באהבה ולא השיב כסיל כאיוולתו.

ויהי ממחרת בעודם מהלכים ועוסקים בעבודתם, וכבר יצא ה'אלים' מביהכנ"ס, נכנס מיודענו ויצא משם כשהוא שמח וטוב

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

היום כשיצאתי מהבית, שמעתי שיש כוונה להשליך את כל החליפות הישנות לאשפה. לא ייחסתי לדברים חשיבות, משום ששכחתי לגמרי מהכסף הגדול שהחבאתי בכיס החליפה, אבל באמצע השיעור הבזיק בי זיכרון הכסף, והמשפט ששמעתי בחצי אוזן צף ועלה...

לקט סיפורים מרתקים על בעלי הבטחון בהקב"ה

"באותה עת קיבלתי מכתב מבעל הדירה, ובו נקב בתאריך סופי, שבו חייב אני לפנות את הדירה. היה בידי אישור מהשלטונות, שאם לא אצא מהדירה באותו יום, יהיה רשאי להוציאני בכח. המכתב הגיע אלי כשבועיים לפני היום המיועד לפינוי, ולא ראיתי שום סיכויים למצוא דירה אחרת. הלכתי עם המכתב ל'חזון איש', ותינתני לפניו את חומרת מצבי. 'למתי קבעו לך את תאריך הפינוי?', שאלני. 'עוד כשבועיים תאריך הפינוי, ועלול אני להיזרק לרחוב, כפשוטו ממש, עם משפחתי. הביט בי מרן בפליאה, ושאל: 'האם אתה דואג היום על מה שיהיה בעוד שבועיים?...'

"חלפו מספר ימים, ושוב הגעתי אל ה'חזון איש'. שאלתיו האם כדאי לכתוב מכתב לבעל הדירה, ולנסות לבקש ממנו שידחה את פינוי הדירה. 'אין צורך', ענה לי, 'אבל אם אתה חש צורך לכתוב, יכול אתה לכתוב לו'.

"למפרע התברר, שלא היה צורך במכתב שלי. בעל הדירה שלח אלי מכתב, ובו הודיע שפינוי הדירה נדחה לתקופה ממושכת..."

רגעים שעבורם יורדים לעולם

בליל של רגשות מתערבל באופן טבעי, בליבו של אדם שאיבד סכום כסף גדול. רגשות אשמה והאשמה, אומללות וצער, פחד ודאגה מפני החובות, ולפעמים גם דכאון ואין אונים.

מה עושה בוטח בה' כשקורה לו כך?

סח רבי אלימלך בידרמן: מעשה היה במלמד דרדקי ירא שמים, שעשה מלאכתו באמונה, ומעולם לא הפסיק באמצע מסירת שיעור, כי אם במקרים דחופים ביותר, שהיו בודדים ממש. פעם אחת בערב פסח, התנצל לפני התלמידים באמצע השיעור, ויצא לחדר המלמדים. אחד המנהלים שהבחין בו יוצא, שמע אותו מתקשר לביתו ושואל בקול דאוג, אם החליפות הישנות שהיו בארון הבגדים כבר נזרקו לפח. נראה שהתשובה היתה חיובית, שמעו שהוא המשיך וביקש: "תרדו בדחיפות לבדוק, אם כבר פינו את חדר האשפה". הוא המתין דקה או שתיים במתח, מעבר לקו אמרו משהו, והמלמד חזר בקול: "אז עובדי העירייה כבר פינו הכל..." ולאחר שתיקה קצרה, הוסיף כמה מילות סיום, ניתק את השיחה וחזר לכיתתו להמשיך מסירת השיעור.

תמה המנהל על ההתנהגות הבלתי שגרתית, ובהזדמנות הראשונה ניגש לברר, מדוע יצא באמצע שיעור לבירור כזה,

"וַיְהִי סֵלֶב אֶת הָעָם" (במדבר י"ג, ל')

וברש"י: "והלא קרע לנו את הים והוריד לנו את המן".

"כבר יצאת ידי חובת ההשתדלות..."

מדרגתו של ה'חזון איש' במידת הביטחון מדרגה מופלאה היתה. אחד ממקורביו סיפר על מעשה שאירע עמו בענין זה: "התגוררתי בדירה שכורה במשך פרק זמן ממושך, אך תוקפו של החוזה פג, ובעל הדירה דרש ממני לפנותה. לא היו בידי שום אמצעים כדי לשכור דירה אחרת. ה'חזון איש' שידע על מצבי, קרא לי והורה לי ללכת למתווך דירות. הלכתי לאיזשהו מתווך, אך לא היתה לו דירה מתאימה עבורי. חזרתי ל'חזון איש' ושאלתיו האם עלי לגשת למתווך נוסף.

"תשובתו היתה: 'כבר יצאת ידי חובת השתדלות, חזור ללימודך...'. באחד הימים שוב קרא לי ואמר: 'לך ותלווה אלף לירות עבור דירה'. סכום זה נחשב הון תועפות באותם ימים. אמרתי, אפוא, ל'חזון איש': 'אין לי כאן שום מכר או קרוב, שיוכל להלוות לי סכום גדול כזה. אמנם אחד ממכרי מנהל גמ"ח של בית כנסת מסוים, אבל הגמ"ח הזה מלווה רק סכומים קטנים בהרבה'.

"אמר לי ה'חזון איש': 'נסה ללכת אליו, ובעזרת ה' תצליח'. נגשתי אל מנהל הגמ"ח, וכדי שלא יתהה האם יצאתי מדעתי, בבקשי הון עתק שכזה, ספרתי לו שה'חזון איש' הוא שהורה לי לגשת אליו. הוא צחק: 'כל ההון של הגמ"ח הוא פחות מאלף לירות... ואת כל ה'הון' שיש בקופת הגמ"ח כבר הלווינו לאחרים, ואין בידינו להלוות לך שום סכום שהוא'...

"כאשר פניתי ללכת, הוא אמר: 'מאחר שה'חזון איש' הורה לך לפנות אלי, תנסה לבוא שוב בעוד שבוע או שבועיים, ונראה מה יהיה'. ימים ספורים לאחר מכן פגשתי את מנהל הגמ"ח. הוא פנה אלי, ולהפתעתי הגדולה אמר: 'הכנס אלי, ותקבל הלוואה של אלף לירות'...

"הוא סיפר, שזמן מה לאחר שהייתי אצלו, נכנס אליו אדם אחד ממכריו, שעמד לנסוע לחו"ל, והפקיד בגמ"ח סך של אלף לירות למשך כמה שנים. 'הבנתי מיד שהכסף מיועד עבורך', אמר מנהל הגמ"ח, 'ומברכתו של אותו צדיק הוא'. הוא הלווה לי את הסכום הגדול בתשלומי פירעון קטנים ונוחים.

כסף בא וכסף הולך - ושלווה אין. רק הבוטח בה' שהוא א-ל חי וקים לעד, חי חיי שלוה ומנוחת הנפש. נדוניה גדולה קיבל רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל קודם נישואיו. חותנו רבי חיים אורבך, היה עשיר גדול, והוא העניק לו בלוק דירות שלם בוורשא, כדי שיוכל להתכלכל ברווח מדמי השכירות, ולא תהיינה לו שום דאגות פרנסה. כחלוף כמה חודשים, חש מרן הגרי"ז שהטיפול בדירות הללו מפריע את שלווהו, משום שהשוכרים מטרידים אותו בדרישות שונות, והוא אינו מסוגל לשקוד על התורה ועל העבודה במנוחה כמקודם. לפיכך החליט למכור את כל הדירות, ופנה אל אחד המתווכים בעיר, בבקשה שימצא לו לקוחות.

בין כך ובין כך פרצה מלחמת העולם הראשונה, והגרי"ז הוכרח לברוח ולהציל את נפשו. כששב לאחר המלחמה לוורשא, התברר לו כי המתווך הספיק להעביר את כל רכושו על שמו, ולאחר מכן נפטר לבית עולמו. הוא ניסה לטעון ליורשים כי הוא בעל הדירות, ולהביא לכך הוכחות, אולם היורשים לא התרשמו מדבריו, ולא היתה לו שום דרך להוציא מהם את כספו. בין רגע התהפך עליו הגלגל, והוא נעשה עני ואביון, חסר כל.

מיד חזר לביתו, פתח את שער הביטחון בספר 'חובות הלבבות', והחל ללמוד אותו בעיון גדול. הוא חזר על הדברים כמה וכמה פעמים, עד שהדברים הקדושים נחקקו עמוק בליבו, והצליח להצדיק על עצמו את הדין באמונה שלמה.

באותם ימים התבטא בצחות לשונו: "משכבר הימים חשבתי, שעשיר הוא מי שיש לו רחוב שלם בוורשא, אבל כעת נוכחתי לראות, שהגביר האמיתי הוא האיש שיש לו את 'שער הביטחון' בחובות הלבבות!..."

(מתוך הספר 'הנני בידך' | סיפורים על מעלת הביטחון בה')

נענה המלמד ואמר: "אספר לכם דברים כהווייתם. בעוד חודשים ספורים יכנס לחופה בשעה טובה ומוצלחת אחד מילדי. הוצאות החתונה רבות מאד, ולכן לוויית מאחד הגמ"חים סכום כסף גדול. חיפשתי מקום מתאים להטמין בו את הכסף בינתיים, ובחרתי באחד מכיסי חליפתי הישנה.

היום, כשיצאתי מן הבית, שמעתי את רעייתי מדברת על כך שבכוונתה להשליך את כל החליפות הישנות לאשפה, מפני שהן מרופטות מדי לשימוש. בשעת מעשה לא ייחסתי לדברים חשיבות, משום ששכחתי לגמרי מסכום הכסף הטמון בכיס החליפה, אבל באמצע השיעור הבזיק בי זיכרון הכסף, והמשפט ששמעתי בחצי אוזן - צף ועלה גם הוא. מיד יצאתי לברר אם כבר זרקו את החליפה, ואם יש עדין סיכוי קלוש למציאת הכסף. כשנודע לי שכל הסכום אבד, אמרתי 'וי לחסרון כיס' וחזרתי לשיעור".

השתומם המנהל: "שמעת שאיבדת את כל הכסף, ומיד חזרת לכיתתך, והמשכת במסירת שיעור כאילו לא ארע דבר? איך יכולת לתפקד כך?"

השיב לו המלמד בפשטות: "בבחרותי, למדתי אצל המשגיח רבי גד'ל אייזנר זצ"ל בשיבת 'חידושי הרי"ם'. תמיד הוא היה נוהג לומר לנו: 'אם לא עבור זמנים כאלו - לשם מה יורד האדם לעולם הזה...'. הוא כל כך החדיר והשריש בנו את הדבר הזה, עד שעתה בעמדי בפני הניסיון, הן זה עיקר המטרה שלשמה אני חי עלי אדמות!..."

כך מאבד בעל ביטחון את כספו!... כך הוא עומד בפני ניסיונות החיים שמזמן לו הקב"ה! מי שישכיל לקחת עמו את המילים הללו, ולהטמין אותן כחלק בלתי נפרד מחייו, יוכל באמצעותן להפוך כל ניסיון קשה לרגע מכונן, שעבורו ירד לעולם הזה.

יהלומים מגדול ישראל

כשהראה ראש העיר לאדמו"ר את המקוה החדש בשיכון ה', התפעל הרבי מאוד וביקש: "אולי תסכים לחלוק עימי מזכויותיך בבנין הטהרה הזו?" תגובת ראש העיר היתה מפתיעה...

כמה שווה העולם הבא של מי שמכר את העולם הבא שלו כדי לבנות מקוה טהרה?

ה', התפעל מאוד ר' יואלי'ש וביקש בהכנעה: "אולי תסכים לחלוק עימי מזכויותיך בבנין הטהרה הזו?" תגובת ר' יצחק היתה מפתיעה ומעלה גבה: עיניו נתמלאו דמעות, ובקול משתנק השיב לרבי: "איני יכול", ותיכף נאלם דומיה. הבין הרבי כי טמון כאן דבר, ולפיכך ניסה בעדינות לברר ולהבין על מה הסערה.

העיר בני ברק רחשה תכונה. "צדיק בא לעיר", האדמו"ר רבי יואל מסאטמאר מבקר בשעריה. תושבי העיר מנער ועד זקן נאספו לחזות במראה, בו מלוה נשיא העיר רבי יצחק גרשטנקורן, כקטון השמשים, את הרבי הנערץ. חלפו עברו הרבנים את כל צידי העיר המשמשת בס"ד לתורה וחסידות, ועיני הרבי נצצו משמחה. והנה, בהראות ראש העיר לאדמו"ר את המקוה החדש בשיכון

"כהרף עין הבעתי הסכמתי המלאה.
 "העשיר הזדרז להגיש לי דף ועפרון. סופר מומחה נקרא
 מהרה וניסח 'שטר מכירה' בו הנני מוכר את העוה"ב שלי לאותו
 נדיב, תמורת תרומת הקמת המקוה בשיכון ה'.
 "ומאז", לחש רבי יצחק מבעד למסך הדמעות, "אין לי שום
 זכות לעוה"ב שאוכל להתחלק בה עם מעלת כבוד תורתו".
 "אדרבא", התרגש הרבי הקדוש, "חלק ב'עולם הבא' של
 אדם שהקדיש גם את העולם הזה שלו וגם את העולם הבא שלו
 בשביל להרבות הקדושה וכבוד שמים?... - דוקא לחלק בכזה
 'עולם הבא' נשגב, שאפה נפשי!..."
 (מאוצרו של הגאון רבי ישראל מנחם וינגרטן שליט"א ר"י ישיבת משנת שלמה)

ובהתחשב בכבוד הרבי גולל נשיא העיר וסיפר: "כשהתכוננו
 לבניית מקוה זה, התחוויר לנו, לצערנו, כי אין ולו פרוטה אחת
 בקופה כדי לממן מטרה נעלה זו. נחלצתי אפוא בעצמי לבוא לעזרת
 ה' בגבורים ודפקתי על עשרות ומאות דלתות לגייס את הסכום
 הנדרש, ואולם 'מעשה שטן' - לא הצלחתי להגיע לכדי שיעור
 סכום מינימום אפי' להתחיל במלאכה. מדוכדך ומותש נכנסתי
 לבית גביר אחד, שידעתי כי יש בידו לתת את כל הסכום ויותר,
 אולם הוא דוקא שידר אטימות וכמעט 'השליכני מעבר לחלון'...
 "והנה, כשכבר היה נדמה כי כלו כל הקיצין, התעורר הלה
 והטיח בי: 'אם אתה תסכים לתת לי את כל ה'עולם הבא' שלך,
 אסכים לתת את מלוא הסכום!'

יהלומים מגדול ישראל

"תגיד לתורם, שבעזרת ה' כשכל הקומה תהיה מוכנה, הוא ייצא מכל הצרות שלו עם מס הכנסה"

דולר, ובסוף הוא יתן לך את כל הסכום כולו. תגיד לו שבעזרת
 ה', כשכל הקומה תהיה מוכנה הוא ייצא מכל הצרות שלו עם מס
 הכנסה".
 וכך היה, לפרטי פרטים. האיש תרם בהתחלה רק מאה אלף
 דולר, אך ככל שהבנייה התקדמה, הוא העניק את כל הסכום, עד
 הפרוטה האחרונה, כולל רכישת 'אוצר הספרים' וכולל רכישת כל
 הסטנדרים והספסלים לכולל.
 ביום של חנוכת הבית שנערכה בכולל, בהשתתפות מרן ראש
 הישיבה זצ"ל וכל גדולי ומאורי הדור זצ"ל ויבלחט"א, הודיעו לו
 ממס הכנסה שהתיק נגדו נסגר והכל הסתדר על הצד היותר טוב!
 (כאיל תערוג)

באחד הימים הגיע אחד מעסקני העירייה לשעבר להגר"א
 פכטר ראש כולל 'מדרש אליהו' באלעד, ואמר לו כי השיג אדם
 שהסתבך עם מס הכנסה ומוכן לתת לכולל מאה אלף דולר כדי
 שיבנו מבנה רחב ידיים לכולל.
 האיש הסכים לתת מאה אלף דולר, בתנאי שיתחילו לבנות
 את הכולל תוך שלושה חודשים, אך הרב פכטר סירב, באומרו
 שהוא לא יכול להתחיל בנייה כשיש לו רק מאה אלף דולר.
 הסכום הנדרש להקמת מבנה לכולל גבוה פי כמה וכמה, וכיצד
 הוא יתחיל לבנות כשיש בידו רק חלק קטן מהסכום?
 אולם האיש לחץ ולחץ, והרב פכטר נכנס לשאול את מרן
 הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.
 מרן זצוק"ל השיב: "אל דאגה, תיקח ממנו את המאה אלף

* דף היומי בבלי * דף היומי בהלכה
 * ווארט או סיפור לפרשת השבוע * שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'
 * סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

במה עדיף לעשות 'שיתוף מבואות' - בפת או ביין?

וכדלהלן.

ונחלקו ראשונים: יש אומרים שאף על פי כן עדיף לעשות את השיתוף בפת; יש אומרים שאדרבה, עדיף לעשותו ביין, כדי שיהיה ניכר שמדובר בשיתוף מבואות ולא בעירוב חצרות; ויש שנראה מדבריו שאין עדיפות לפת או ליין.

[שו"ע שפו, ג-ד, משנ"ב טז, ושעה"צ טז; ביאורים ומוספים דרשו, 15]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל תיקנו 'שיתוף מבואות' להתיר את הטלטול מהבתים ל'מבוי'. צורת השיתוף היא כצורת 'עירוב חצרות', אך בניגוד לעירוב חצרות, שניתן לעשותו בפת בלבד, כאשר כל אחד מדיירי החצר נותן את חלקו, או שאחד מדיירי החצר מזכה מפיתו ליתר הדיירים; שיתוף מבואות ניתן לעשות בכל סוגי המאכלים והמשקאות, שגובים מכל הדיירים, או שאחד מהם מזכה משלו לכולם; למעט מאכלים ומשקאות מסוימים,

האם ניתן לעשות 'שיתוף מבואות' במלח ובתבלינים?

ד. ירק שראוי לאכילה חי או מבושל, והוא מבושל חלקית, באופן שאינו נאות לאכילה.
ה. מלח ומים, שאין להם חשיבות של מאכל ומשקה לענין שיתוף, אולם כשהם מעורבים יחד, דהיינו 'מי מלח' - אף אם לא מעורב בהם דבר נוסף, ניתן לעשות בהם שיתוף.
ו. ראה במקורות בנוגע לצמחים נוספים שלא ניתן לעשות בהם שיתוף.

[שו"ע שפו, ה, משנ"ב יט, כ, כד, כה, כו, כז, כט, רל, ושעה"צ כט; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 20]

כאמור, ניתן לעשות 'שיתוף מבואות' בכל סוגי המאכלים והמשקאות, למעט מאכלים ומשקאות מסוימים. והם:
א. תבלינים, שאינם ראויים לאכילה בפני עצמם; ובשעת הדחק יתכן שניתן להקל.
ב. דגנים, ירקות וקטניות חיים אשר אינם ראויים לאכילה ללא בישול, אפייה, או קלייה.
ג. פירות וירקות שלא הבשילו כל צורכם, ואינם ראויים לאכילה.

מהי כמות המאכל או המשקה הנדרשת ל'שיתוף מבואות'?

ויש להניח את כל המאכל, או המשקה, של השיתוף בכלי אחד. וניתן לעשות שיתוף בכמה סוגי מאכל או משקה המצטרפים לכמות הנ"ל, ובלבד שכולם יהיו מונחים בכלי אחד. ובמקרים מסוימים ניתן להקל אף כשהם מחולקים לשני כלים או יותר, (ראה שו"ע שסו, ד).

[שו"ע שפו, ג, ומשנ"ב יד; ביאורים ומוספים דרשו]

כמות המאכל, או המשקה, הנדרשת ל'שיתוף מבואות', היא: ל'מבוי' שיש בו שבע עשרה חצרות או פחות - גרוגרת לכל חצר, ויש אומרים - גרוגרת לכל בית שבחצרות. ולשמונה עשרה חצרות (או בתים, כנ"ל), ויותר - הכמות היא שמונה עשרה גרוגרות, שהיא השיעור הגדול ביותר הנדרש לשיתוף מבואות; כלומר, שכמות זו היא כשיעור שתי סעודות, אשר די בה למבוי שיש בו אלף חצרות.

* 'עירוב חצרות' הנעשה בחצר, ניתן לעשותו בפת בלבד, וחובה להניחו בבית הראוי לדירה, משום שמהותו של עירוב זה הוא - שדיירי כל החצר נחשבים כדיירים בבית שבו מניחים את פת העירוב; אולם, 'שיתוף מבואות', אין לו שייכות ל'דירה', אלא לחצר, ולפיכך, ניתן לעשות את השיתוף בכל מאכל שהוא, וכן להניח את המאכל במקום שאינו ראוי לדירה. ולמרות זאת, חובה להניח את המאכל במקום שהמאכל משתמר בו, דהיינו, בשטח הפתוח שבאחת החצרות; ולא בשטח המבוי, שהמאכל אינו משתמר בו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

היכן מעמידים את 'הלחי' להתרת הטלטול ב'מבוי'?

בתוך שלושה טפחים למחיצה הסמוכה אליו. והפוסקים כתבו טעמים שונים לדעה זו: א. מרווח של שלושה טפחים, יכולים בעלי חיים להיכנס דרכו אל המבוי, וממילא אין הלחי יכול להחשב כמחיצה. ב. לחי משמש כ'היכר' לכך שאסור לטלטל מרשות הרבים למבוי, או שהוא עצמו אינו משמש כהיכר אך טעון היכר כזה; והחיבור למחיצה הסמוכה נחשב כהיכר. ג. האפשרות להחשיב לחי כמחיצה, היא רק בכפוף לחיבורו למחיצות 'גמורות'. ויש להחמיר כדעה זו.

'מבוי' המוקף במחיצות משלושה צדדים - ניתן להתיר את הטלטול בתוכו על ידי העמדת 'לחי' בחלל הפירצה שבצד הרביעי. ונחלקו הפוסקים: יש אומרים שניתן להעמיד את הלחי אף במרכז הפירצה; ובלבד שלא יוצר מצב שבו חלקי הפירצה שמשני צידי 'בטלוהו', דהיינו, כשרוחב כל אחד מחלקי הפירצה אינו פחות מרוחב הלחי, ואחד מהם רחב ממנו. ואם העמידוהו בתוך שלושה טפחים למחיצה הסמוכה אליו - הלחי כשר אף במצב הנ"ל, מדין 'לבד'.

[שו"ע שסג, ו, משנ"ב כב, ושעה"צ יג; ביאורים ומוספים דרשו, 20]

ברם, לדעת פוסקים רבים, בכל מקרה אין להעמיד לחי אלא

הלוח היומי

י"ז בסיון | רבי אהרן ב"ר אשר פרלוב זצ"ל, מקרלין, בעל בית אהרן

היום הוא יו"ט במגילת תענית, על שבו נכבשה מגדל צור (וי"א-מגדל שיר) ע"י מלכות בית חשמונאי. "ביה אחידת מגדל צור" בשנת א' תרנ"ז, לשיטת רבי אליעזר, ביום זה נחה תיבת נח על הרי הררט.

יארצייט:

תרל"ב: רבי אהרן ב"ר אשר פרלוב זצ"ל, מקרלין, בעל בית אהרן.

תרנ"א: רבי מאיר ב"ר שמואל זלמן ברנצקי זצ"ל, ראב"ד בריסק, סוויסלוין' ועוד, מהדיר ספר העיטור ועוד, בעל מי השלח, הר המוריה ועוד.

תרע"ג: רבי צבי הירש ב"ר לייבל ברוידא זצ"ל, ר"י הת"ת בקלם, (חתנו של הסבא מקלם).

תש"ד: רבי משה ב"ר יוסף צבי פארהאנד זצ"ל, ממאקווא, בעל אהל משה.

תש"ז: רבי משה מרדכי ב"ר עקיבא אפרים שטעגר זצ"ל, בעל מגד שמים.

האם אדם מחויב למסור את כל ממונו כדי להימנע משמיעת לשון הרע ורכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

נכלל בגדר סכנת נפשות שיהיה מותר לעבור משום כך על לא מן התורה, ואף לא לעבור על איסורים מדרבנן. וכן כתבו עוד פוסקים, שאפילו על שבות דשבות אסור לעבור משום הפסד ממון, עיי"ש הטעם.

ולענין הפסד כל ממונו כדי להימנע משמיעת לשון הרע ורכילות, שהוא לכאורה לאו שאין בו מעשה, הביא ב'עיקרי דינים' בשם הריב"ש שאף בלאו שאין בו מעשה צריך למסור כל ממונו, וכן דעת הגר"ח קנייבסקי. והוסיף ב'עיקרי דינים' שייתכן שגם להסוברים שלאו שאין בו מעשה הוא כעשה ואין מחויב למסור כל ממונו בשביל כך, יתכן שבאיסור שמיעת לשון הרע הדין שונה, וכן דעת הגר"נ קרליץ, שמסתבר שנחשב כ'קום ועשה', כיוון שעושה מעשה חיובי של שמיעה. והגר"א גניחובסקי הסתפק בזה, אולם כתב שדלעת הריב"ש הנ"ל ודאי חייב למסור את כל ממונו. ואם יחליט שאינו רוצה בשמיעת הדיבורים האסורים, לדעת ה'עיקרי דינים' מכל מקום מעמיד עצמו בסכנה שמא כן יתקבלו הדברים בלבו. ודעת הגר"נ קרליץ, שכיוון שלא נחא ליה בשמיעת הדברים, והקבלה בלב מגיעה אליו ממילא, לא נחשב כ'קום ועשה' ואינו מחויב למסור את כל ממונו (אלא רק לדעת הריב"ש הנ"ל שגם בלאו שאין בו מעשה מחויב למסור את כל ממונו).

בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי כותב ה'חפץ חיים', כי גם אם יפצירו באדם מאוד, ואפילו אביו או רבו, שיספר להם על עניין מסוים, והוא יודע שבתוך הסיפור יוכרח לבוא לידי לשון הרע, ואפילו אבק לשון הרע - אסור לו לשמוע להם.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים, כי אם אמרו לו אביו או רבו שבקשתם היא לתועלת, יש שכתבו שנראה שמותר לו לסמוך עליהם, אפילו אינו יודע מהי התועלת. אכן, אם יש חשש שאם לא יפרטו את סיבת התועלת לא יאמין הנשאל שזה לתועלת, חייב המבקש לספר את סיבת התועלת, כדי שהמספר יכוון בסיפורו לתועלת - שזהו אחד התנאים להיתר לספר לשון הרע לתועלת.

עוד כותב ה'חפץ חיים', כי כמו בכל שאר לאווין, אסור לדבר לשה"ר גם במקום של הפסד, ואפילו יישאר מחוסר פרנסה. ולדוגמה, אדם שעובד אצל אנשים שאין בהם ריח תורה, ואם ישמור פיו יחזיקו אותו לשוטה ופתי ויפטרו אותו - אין זה מתיר לו לדבר לשון הרע, ומחויב לתת את כל אשר לו ולא לעבור.

בביאורים ומוספים מביאים על כך את דברי המשנ"ב (תרג"ו סקי"ג), שאף אם יצטרך לחזר על הפתחים אי אפשר להתיר עבור זה איסורי תורה, וכן כתב לקמן ב'חפץ חיים' שפשוט לכל יודעי דת ודין, שדבר זה שאינו יכול לפרנס את בני ביתו - אינו

סיפר הג"ר שמריהו גריינמן: זבוב טורדני פעם נח על מצחו של ה"חזון איש" ומרן התבטא ואמר: אילו היו אזנינו קשובות, היינו בודאי שומעים כאשר זמזם הזבוב איך הוא אומר - למצחו של ה"חזון איש" אני צריך!

(מעשה איש ח"ג עמ' קעא)

נשתדל להתחזק בידיעה שכל מה שקורה עמנו הוא אך ורק מכוח רצון השי"ת